

DE DOOP

Betekenis en historisch perspectief

Sinco ter Maat

De geciteerde Bijbelpassages zijn ontleend aan de Herziene Statenvertaling (HSV). Daarnaast zijn de volgende vertalingen gebruikt:

BK	Het Boek
GNB	Groot Nieuws Bijbel
NBG	Nederlands Bijbel Genootschap (1951)
WB	Willibrord Bijbel (1995)

Auteur: Sinco ter Maat

Uitgave: Sinco ter Maat i.s.m. Katman Publishing

Foto: Alistair Dent

www.sinco.nl

mobiel@sinco.nl

ISBN 9798757520629

NUR 707

@2022 Sinco ter Maat

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder schriftelijke toestemming van de auteur behalve voor publicitaire doeleinden.

De Doop

Betekenis en historisch perspectief

Mattheüs 3: 16-17

En nadat Jezus gedoopt was,
kwam Hij meteen op uit het water;
en zie, de hemelen werden voor Hem geopend,
en Hij zag de Geest van God
als een duif neerdalen en op Zich komen.

En zie, een stem uit de hemelen zei:
“Dit is Mijn geliefde Zoon,
in Wie Ik Mijn welbehagen heb!”

Inhoud

Vooraf	1
Sleutelverzen	3
Deel A - Betekenis van de doop	
Betekenis van dopen in de Griekse tekst.....	7
De doop in de Bijbel.....	12
Deel B - Doop en nieuw leven	
Bekering en je nieuwe leven in het Koninkrijk van God	35
Doop en zonde.....	43
Geestelijke strijd	47
Deel C - Standpunten en historisch perspectief	
Kinderdoop of volwassenendoop?	57
Kerkgeschiedenis toegespitst op de doop.....	75
Samenvatting.....	93
Verwerking.....	95
Bibliografie.....	105

Vooraf

Dopen op basis van geloof in Jezus Christus gebeurt in alle landen en klimaten van de wereld. Dagelijks worden tienduizenden mensen wereldwijd gedoopt, ongeveer 50 per minuut, 3000 per uur, 70.000 per dag¹, van Eskimo's tot Papoea's. Het dopen gebeurt soms in een rivier, soms in een wak in het ijs, soms in zee, dan weer in een badkuip, in kerken vaak in speciale doopbassins, en op vele andere manieren. De doop waar we hier over spreken heeft één ding gemeenschappelijk: mensen gaan totaal onder – zichtbaar in water - en komen als in een nieuw bestaan weer boven. De doop is het uiterlijke teken van een innerlijke gebeurtenis.

Wat bezielt deze mensen? In veel gevallen is het ook nog eens levensgevaarlijk om je te laten dopen. Zelfs in Nederland kan je familie zich tegen je keren als je je laat dopen. In moslimlanden kan je worden gedood. In andere situaties kan het je je baan kosten.

Het verhaal van al deze mensen is, dat hun leven totaal veranderd is door Jezus Christus. Zij hebben de realiteit van de verlorenheid van hun eigen leven ingezien, en zij hebben de genade van God in Jezus Christus gezien en geloofd. Ieder die in Jezus Christus geloofd wordt met God verzoend, en wordt als het ware “opnieuw geboren” in een eeuwig leven als kind van God.

Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden.(NBG)

---

¹De cijfers komen uit “Explaining water baptism” (Pawson, 2015 p. 7)

In dit boekje worden de Bijbelse principes van de doop verkend. Er zijn in de loop van de afgelopen eeuwen heel wat menselijke tradities bij gekomen. In Mattheüs 7 vers 13 geeft Jezus een waarschuwing tegen verkeerde tradities. Daar staat “U ontkracht het Woord van God door uw tradities”. Helaas zien we dat ook in de doopgeschiedenis terug. We kijken daarom naast het onderwijs in de Bijbel ook naar het insluipen van de tradities rondom de doop in een stuk kerkgeschiedenis.

Tussen mensen met verschillende ideeën over de doop lopen de emoties soms hoog op. Men heeft immers God lief en wil God eren in zijn of haar standpunt over de doop. Deze liefde voor God is toch de verbindende schakel tussen de verschillende standpunten. Onze hoop is dat gelovigen met andere gezichtspunten niet worden gekwetst, maar uitgedaagd om opnieuw Gods Woord ten aanzien van de doop te onderzoeken.

Dit boekje laat zich lezen in drie delen:

Deel A – Betekenis van de doop

Wat betekent het oorspronkelijke Griekse woord voor dopen – baptizo? Wat leren de Bijbelgedeelten waarin dit woord wordt gebruikt ons?

Deel B – Doop en nieuw leven

Dit gedeelte belicht de doop vanuit het dagelijks leven van de dopeling.

Deel C – Standpunten en historisch perspectief

Kinderdoop en volwassenendoop staan hier naast elkaar zowel in hun Bijbelse onderbouwing als in hun historische ontwikkeling.

Sleutelverzen

Mattheüs 3:11 (WB)

Ik doop u in water met het oog op bekering. Maar Hij die na mij komt, is krachtiger dan ik. Ik ben te min om Hem zijn sandalen te brengen. Hij zal u dopen in Heilige Geest en vuur.

Mattheüs 28:18-20 (BK)

Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: "Ik heb alle macht in hemel en op aarde gekregen. Ga er daarom op uit om alle volken tot mijn discipelen te maken. Doop hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Leer hen altijd te doen wat Ik u heb gezegd. En vergeet dit niet: Ik ben altijd bij u, tot het einde van de tijd."

Handelingen 8:36-38 (BK)

Op een gegeven ogenblik reden zij langs een water. "Kijk," zei de Ethiopiër, "daar is water. Wat is erop tegen mij te dopen?" Filippus antwoordde: "Als u met uw hele hart in Jezus gelooft, is er niets op tegen." Hij zei daarop: "Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is." Hij liet de wagen stilhouden en ging samen met Filippus het water in en Filippus doopte hem.

Romeinen 6:2-11 (WB)

Hoe zouden wij nog in zonde leven, wij die dood zijn voor de zonde? Weet u niet dat wij door de doop, die ons één heeft gemaakt met Christus Jezus, delen in zijn dood? Door de doop in zijn dood zijn wij met Hem begraven, opdat ook wij, zoals Christus door de macht van zijn Vader uit de doden is opgewekt, een nieuw leven zouden gaan leiden.

Want indien wij als het ware vergroeid zijn met zijn dood, moeten wij Hem ook volgen in zijn opstanding, in de overtuiging dat onze oude mens met Hem gekruisigd is. Daardoor is aan het bestaan in de zonde een einde gekomen, zodat wij niet langer dienstbaar zijn aan de zonde. Want wie gestorven is, is rechtens vrij van de zonde.

Indien wij met Christus gestorven zijn, geloven wij dat wij ook met Hem zullen leven. Want wij weten dat Christus, eenmaal uit de doden opgewekt, niet meer sterft: de dood heeft geen macht meer over Hem. Door de dood die Hij is gestorven, heeft Hij afgerekend met de zonde, eens en voorgoed; het leven dat Hij leeft, heeft alleen met God van doen.

Zo moet u ook uzelf beschouwen: als dood voor de zonde en levend voor God in Christus Jezus.

Deel A

Betekenis van de doop

Betekenis van dopen in de Griekse tekst

Het is van fundamenteel belang te weten wat het woord doop en dopen betekent in de Bijbel. De originele betekenis in het Grieks blijkt anders dan wat wij ons in Nederland bij het woord “dopen” voorstellen.

Woorden voor dopen die níet de Bijbelse doop betreffen

Het Grieks kent de woorden BAPTO, EMBAPTO en BAPTISMOS voor allerlei wassingen. Deze woorden komen 9x in de Bijbel voor in de zin van wassingen of dompelen zonder wezenlijke verandering. Ze worden wel met dopen of indopen vertaald, maar hebben níet betrekking op de christelijke doop.

BAPTO (3x) betekent dippen of indopen. Je vindt “bapto” in Lukas 16:24 “...opdat hij de top van zijn vinger in water dopen” en Johannes 13:26 “... voor wie Ik het stuk brood indoopte en wie Ik het geef. Hij doopte dan het stuk brood in en nam het en gaf het aan Judas, de zoon van Simon Iskariot.”²

---

² Er is een sterkere betekenis van Bapto in Openbaring 19:13 “...een kleed, dat in bloed geverfd was...” Dit “verven” was een betekenis die het woord Bapto in Jezus’ dagen steeds meer ging aannemen. Het idee was dat je in een verfbad werd ondergedompeld en de natuur van de verf levenslang met je meenam: Purper was een kleurstof maar kleding die in purper was geverfd heette ook “purper”. In het verfproces werd de stof zo volledig geïmpregneerd, dat er geen stukje van onbewerkt bleef. Men noemde de stof nu niet langer wol, zijde, of linnen, maar purper of scharlaken. Het kreeg de naam van de verf, omdat het wezenlijk en permanent anders werd. Dit gaat al aardig in de richting van de christelijke doop. Dit woord Bapto wordt er toch nog niet voor gebruikt. Het Bijbelse woord voor doop “Baptizo” is nog sterker en dieper in betekenis.